

No.

PWYLLGOR CRAFFU TAI A CHYMUNEDAU DIOGEL

Cofnodion cyfarfod o bell a gynhaliwyd ar 13 Medi, 2023.

Mae'r Agenda ar gael [yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar gael [yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd A.M. Collins (Cadeirydd); Cynghorydd B. Loveluck-Edwards (Is-Gadeirydd); Cynghorwyr J. Aviet, G. Ball, S. Campbell, S.J. Haines, S.M. Hanks, W.A. Hennessy, S. Lloyd-Selby, M.J.G. Morgan and S.D. Perkes.

Hefyd yn bresennol: C. Ireland (Cynrychiolydd Cyngor ar Bopeth Caerdydd a'r Fro), G. Doyle, D. Dutch a V. John (Cynrychiolwyr o Weithgor / Panel Tenantiaid), Cynghorwyr G.D.D. Carroll, G. John (Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles) a E. Williams (Aelod Cabinet dros Gofal Cymdeithasol ac Iechyd).

309 CYHOEDDIAD -

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwrdd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol."

310 YMDDIHEURIAD AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd hwn gan y H. Smith (Cynrychiolwyr o Weithgor / Panel Tenantiaid)

311 COFNODION –

ARGYMHELLWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 12 Gorffennaf, 2023 fel cofnod cywir.

312 DATGANIADAU BUDDIANT –

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiant.

313 STRATEGAETH ARIANNOL 2024/25 (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad o gyfarfod y Cabinet ar 20 Gorffennaf, 2023, fel y'i cafwyd ar yr agenda, gan y Rheolwr Gweithredol – Cyfrifeg, a'i ddiben oedd i'r Pwyllgor ystyried y pwysau ariannol dros y tymor canolig a'r Strategaeth a roddwyd ar waith ar gyfer cyflwyno cyllideb 2024/25 a chyllid cynaliadwy dros y tymor canolig.

No.

Yn ogystal, cyflwynwyd nifer o sleidiau i'r Pwyllgor a oedd yn amlinellu'r Strategaeth, y rhagolwg economaidd, a'r sefyllfa a'r dull pum mlynedd presennol.

Ymhlith y pethau allweddol a ddysgwyd o'r adroddiad a'r cyflwyniad roedd yr angen i'r Cyngor edrych ar adolygu pwysau costau a chau'r bwlch ariannu a nodwyd. O ran y dull o ymdrin â'r gyllideb ar gyfer y cyfnod hwn, y bwriad oedd mabwysiadu dull a fyddai'n weddol debyg i gyfnod 2023/24. Amlinellwyd hefyd yr egwyddorion a fyddai'n cael eu dilyn megis o ran cyflawni'r Cynllun Corfforaethol a chanolbwyntio ar gefnogi'r rhai mwyaf agored i niwed yn y Fro, yn ogystal â sicrhau bod y strategaeth gyllidebol sydd ar waith yn gynaliadwy. Meysydd eraill a fyddai'n llywio'r Strategaeth fyddai sicrhau lefelau priodol o gronfeydd wrth gefn a chyfrifoldeb ar y cyd i reoli cyllid yn ogystal â sicrhau'r gwerth gorau.

Roedd y rhagolwg economaidd yn heriol o hyd, er bod chwyddiant yn arafu, gan gynnwys cyfradd sylfaenol uchel gan Fanc Lloegr. Roedd yr heriau hyn yn cael eu dwysáu gan ddiffyg eglurder ynghylch grant Llywodraeth Cymru a phwysau costau parhaus o ran meysydd fel buddsoddi a demograffeg a oedd yn gysylltiedig â Gwasanaethau Cymdeithasol ac Addysg. Hefyd roedd rhaid ystyried pwysau cost ynglŷn â dyfarniadau cyflog i staff. O ran pwysau costau o fewn cylch gwaith y Pwyllgor, roedd hyn yn cynnwys meysydd fel digartrefedd a'r angen i fynd i'r afael â'r bwlch yn y ddarpariaeth hon yn sgîl y problemau gyda grant Llywodraeth Cymru, tra bod angen gweithredu'r strategaeth ailgartrefu cyflym a pholisïau eraill i fynd i'r afael â'r cynnydd mewn digartrefedd a thai hefyd. Y gred yn 2024/25 oedd mai oddeutu £6.4m fyddai'r bwlch ariannu fel man cychwyn. Ar hyn o bryd mae cyfarwyddiaethau wrthi'n adolygu'r pwysau cost hynny gyda'r disgwyl y byddant yn cynyddu.

O ran mynd i'r afael â'r materion hyn a defnyddio dull addas, roedd yn bwysig i'r Cyngor edrych ar ffynonellau ariannu a'r angen i herio'r pwysau cost er mwyn sicrhau bod y rhain yn gadarn. Gan fod y rhain yn cyd-fynd â blaenoriaethau corfforaethol y Cyngor, byddai angen adolygu arbedion posibl hefyd, yr angen i edrych ar gynlluniau, trawsnewid gwasanaethau ac a allai'r Cyngor nodi unrhyw arloesedd digidol yn ogystal ag edrych ar gronfeydd wrth gefn fel modd o gefnogi buddsoddiad.

Ar ôl ystyried y cyfeiriad a'r adroddiad atodol, penderfynwyd y Pwyllgor Craffu

ARGYMHELLWYD – Nodi cyfeirnod y Cabinet a'r adroddiad atodol.

Rheswm dros yr argymhelliad

Gan ystyried cynnwys cyfeirnod y Cabinet a'r adroddiad ar Strategaeth Ariannol 2024/25.

314 STRATEGAETH GYFALAF DDRAFFT 2024/25 A CHYNIGION RHAGLEN GYFALAF GYCHWYNNOL 2024/25 I 2028/29 (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad o gyfarfod y Cabinet ar 20 Gorffennaf, 2023, fel y'i nodwyd yn yr agenda, gan y Rheolwr Gweithredol – Cyfrifeg, a'i ddiben oedd i'r Pwyllgor

No.

ystyried cynigion cychwynnol y Rhaglen Gyfalaf ar gyfer 2024/25 i 2028/29 fel rhan o'r broses ymgynghori ar y cyd â'r Strategaeth Gyfalaf ddrafft.

Yn ogystal, cyflwynwyd nifer o sleidiau i'r Pwyllgor a oedd yn amlinellu'r penawdau allweddol, gan gynnwys y Rhaglen Gyfalaf bum mlynedd, ariannu'r Rhaglen Gyfalaf a'r camau nesaf i'r Cyngor o ran y broses hon. O ran y sefyllfa gyfalaf, roedd hyn yn parhau i fod yn heriol iawn o ran darparu cynlluniau cyfalaf oherwydd bod costau gyda'r fath gyllid ar ôl 2024/25 yn llai hawdd ei ragweld, heb unrhyw ragamcanion cadarn y tu hwnt i'r pwynt hwnnw. Yn ogystal â chyllid cyfalaf cyffredinol gan Lywodraeth Cymru, roedd gan y Cyngor hefyd gronfeydd wrth gefn a'r defnydd o gronfeydd A106 yn ogystal â cheisiadau am grantiau, a'r defnydd o fenthycia digymorth i helpu i weithredu cynlluniau cyfalaf.

O ran cylch gwaith y Pwyllgor (gan gynnwys y Rhaglen Gwella Tai), nodwyd ar wahân bod cyllid gwerth tua £41m wedi'i ddyrannu iddo. Roedd cynlluniau eraill a nodir yn y Strategaeth Gyfalaf gyda chysylltiadau â'r Pwyllgor yn cynnwys dyrannu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl (GCA). Yn ogystal, ar gyfer y Rhaglen Gwella Tai credid y byddai syniad o'r setliad gan Lywodraeth Cymru (LIC) am hyn yn cael ei ddarparu ym mis Rhagfyr ac roedd y Tîm Cyllid yn gofyn i Gyfarwyddiaethau gyflwyno ceisiadau cyfalaf fel rhan o hyn. Byddai'r rhain yn mynd trwy gyfnod o herio ac adolygu i'w paru yn erbyn y cyllid sydd ar gael. Yna byddai'r rhain yn mynd i'r Bwrdd Mewnwelediad Strategol ym mis Tachwedd gyda'r nod o gael setliad LIC tua mis Rhagfyr a dod â chynigion cyfalaf diwygiedig yn ôl i'r Cabinet/Pwyllgor Craffu ym mis Ionawr. Yn ogystal, byddai amserlen ychydig yn wahanol oherwydd yr angen i drefnu i'r broses hon gyd-fynd â gosodiad rhenti'r Cyngor.

Yn dilyn cyflwyno'r adroddiad, cafwyd y cwestiynau a'r sylwadau canlynol gan y Pwyllgor:

- Gofynnodd yr Is-gadeirydd am yr adolygiad o'r broses GCA ac a fyddai hyn yn helpu i wneud y cynllun yn fwy hygyrch i'r gymuned ehangach er mwyn sicrhau y gallai pobl aros yn eu cartrefi am gyfnod hirach. Eglurwyd bod cynigion wedi'u drafftio ynghylch sut roedd y Cyngor yn cyflwyno'r GCA, gyda'r Cyfarwyddwr Lleoedd yn esbonio bod adroddiad yn cael ei ddrafftio i'w gyflwyno i'r Cabinet, o bosibl ym mis Hydref, a fyddai'n cyflwyno Polisi Byw'n Annibynnol drafft newydd. Bwriad y Polisi fyddai cyd-fynd â chanllawiau Llywodraeth Cymru o ran grantiau anabled i bobl sy'n aros mewn eiddo preifat ac eiddo rhent preifat. Nod hyn oedd newid y ffordd yr ymgwymerwyd â'r cynllun grant h.y. ceisio darparu math arall o grant a fyddai'n clymu unrhyw grant gwella a ddyfernir ac yn codi tâl i'r eiddo a fyddai'n para am oes y person a oedd wedi gwneud y gwelliant. Byddai hyn yn galluogi'r Cyngor i adennill cost lawn y gwelliant unwaith nad oedd ei angen ar y person hwnnw mwyach. Yn ei dro, byddai hyn yn helpu'r Cyngor i roi hyn yn ôl yn y cynllun GCA, yn ogystal â symud i ffwrdd o'r datrysiad prawf modd a ddefnyddir ar hyn o bryd ar gyfer y cynllun.
- Gofynnodd y Cynghorydd Campbell beth oedd natur y cynlluniau piblinell y cyfeiriwyd atynt yn yr adroddiad. Eglurwyd i mi bod y cynlluniau hyn yn rhai lle roedd rhywfaint o ymarferoldeb neu waith dylunio cychwynnol yn cael ei wneud hyd nes y byddai achos busnes llawn. Yn y cyfamser roedd hyn yn

No.

galluogi'r Tîm Cyllid i gael syniad o'r math o oblygiadau ariannol sydd gan y cynlluniau arfaethedig hyn i'r Rhaglen Gyfalaf gyffredinol gyda chost benthyca yn ffactor i'w ystyried o ran rhaglen refeniw'r Cyngor. Yn y bôn, nid oedd y cynlluniau hyn wedi cael cymeradwyaeth lawn i symud ymlaen ac roedd angen gwneud rhagor o waith cyn cael eu hintegreiddio'n llawn i'r Rhaglen Gyfalaf, os byddai'n briodol. Roedd hyn yn golygu y gallai'r cynlluniau arfaethedig hyn gael eu bwndelu i faes penodol lle gellid hefyd neilltuo cyllid er mwyn eu hariannu a'u cyllidebu'n briodol nes iddynt gael cymeradwyaeth derfynol, gyda'r enghraifft o St Richard Gwyn yn cael ei rhoi.

Ar ôl ystyried y cyfeiriad a'r adroddiad atodol, penderfynwyd y Pwyllgor Craffu

ARGYMHELLWYD – Nodi cyfeirnod y Cabinet a'r adroddiad atodol.

Rheswm dros yr argymhelliad

Gan ystyried cynnwys cyfeirnod ac adroddiad y Cabinet.

315 HUNANASESIAD BLYNYDDOL DRAFFT CYNGOR BRO MORGANNWG 2022/2023 (CYF) -

Cyflwynwyd y cyfeiriad o gyfarfod y Cabinet ar 7 Medi 2023 gan Gyfarwyddwr yr Amgylchedd a Thai i'w hystyried gan y Pwyllgor. Roedd yr Hunanasesiad Blynyddol yn rhan o ofynion deddfwriaethol a fframwaith rheoli perfformiad y Cyngor, a oedd yn cynnwys hunanasesiad o'i waith yn erbyn y Cynllun Cyflawni Blynyddol, a oedd yn rhan o'r Cynllun Corfforaethol cyffredinol ar gyfer 2020 i 2025. Atodwyd adroddiad Hunanasesiad Blynyddol drafft Bro Morgannwg 2022/23 yn Atodiad A, gyda fersiwn "hawdd ei ddarllen" yn Atodiad B.

Roedd hyn yn ddarn sylweddol o waith, a werthusodd ystod eang o berfformiad, ymgysylltu a mewnwediadau data eraill o fframwaith cynllunio a pherfformiad blynyddol y Cyngor, gan gynnwys proses Hunanasesu a Herio Cymheiriaid blynyddol y Gyfarwyddiaeth a oedd yn galluogi'r Cyngor i ddod i gasgliadau ar ba mor dda yr oedd yn defnyddio ei adnoddau i gefnogi cyflawni Amcanion Lles y Cynllun Corfforaethol. Roedd hyn hefyd yn cyd-fynd â sut roedd gwasanaethau'r Gyfarwyddiaeth yn defnyddio'r pum ffordd o weithio [Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015].

Credai'r Cyngor, ar y cyfan, ei fod wedi cyflawni ei ymrwymadau Cynllun Cyflawni Blynyddol ar gyfer 2022/23, yn ystod blwyddyn heriol arall i'r Cyngor. Roedd wedi priodoli dyfarniad o 'Dda', gan adlewyrchu bod dros 85% o weithgareddau a thargedau perfformiad wedi'u cyflawni yn ystod y flwyddyn. Dyfarnwyd bod defnydd o adnoddau gan y Cyngor hefyd yn 'Dda' oherwydd bod ganddo dystiolaeth dda o sut y defnyddiwyd adnoddau yn economaidd, yn effeithlon, yn effeithiol ac yn deg i wella perfformiad, cael canlyniadau a diwallu anghenion a'i fod mewn sefyllfa gref i sicrhau gwelliannau i wasanaethau yn y dyfodol. O'r adolygiad, yr asesiad a'r gwaith monitro parhaus a wnaed trwy gydol y flwyddyn trwy'r rhaglen waith archwilio fewnol ac allanol, yn ogystal â chanfyddiadau'r

No.

broses gwerthuso perfformiad, gellid rhoi sicrwydd rhesymol bod y trefniadau llywodraethu ar gyfer Cyngor Bro Morgannwg yn parhau i gael eu hystyried yn addas i'r diben yn unol â'r fframwaith llywodraethu.

Cynhaliwyd gweithdai a dulliau eraill o ymgysylltu â phartneriaid, undebau llafur, busnesau lleol, preswylwyr a staff y Cyngor hefyd fel rhan o'r broses hunanasesu hon.

Yn dilyn cyflwyno'r adroddiad, cafwyd y cwestiynau a'r sylwadau canlynol gan y Pwyllgor:

- Cymeradwyodd y Cynghorydd Haines fformat "hawdd ei ddarllen" yr adroddiad Hunanasesiad Blynyddol, ond gofynnodd a ellid gwneud yr adroddiad yn fyrrach i wella ei hygyrchedd ymhellach. Roedd hefyd yn teimlo bod yr adroddiad, yn ôl ei natur, efallai'n rhy "gadarnhaol" o'i gymharu â'r sylwadau a gafodd gan drigolion yn ei ward ar wasanaethau'r Cyngor, ac ati. Byddai ei farn yn cael ei hystyried, gan gynnwys yr angen i gynhyrchu fersiwn fwy "cryno" o'r adroddiad. O ran barn trigolion ar wasanaethau a chymorth y Cyngor, roedd "bwllch" rhwng yr hyn y dywedodd y Cyngor y byddai'n ei wneud a chanfyddiad y cyhoedd o'r hyn yr oedd am i'r Cyngor ei wneud. Roedd yn bwysig felly fod barn a phryderon trigolion yn cael eu hystyried yn llawn yn yr asesiad.
- Holodd y Cynghorydd Campbell a oedd yr hunanasesiad yn ddogfen gwbl ôl-weithredol neu a oedd yn dal i fod yn "fyw" oherwydd bod rhai prosiectau y cyfeirir atynt naill ai'n fyw neu nad oeddent wedi dechrau eto. Cadarnhawyd bod yr adroddiad yn ôl-weithredol, ond byddai unrhyw brosiectau a oedd wedi dechrau yn ystod y cyfnod mae'r adroddiad yn ymdrin ag ef yn cael eu cynnwys. Pe teimlid bod unrhyw brosiectau wedi'u cynnwys y tu allan i gwmpas y cyfnod, yna byddai'r rhain yn cael eu cymryd yn ôl at y swyddogion priodol i'w hystyried.
- O ran ymholiad y Cynghorydd Hanks ar y cynnydd sy'n cael ei wneud gyda recriwtio a chadw, eglurwyd bod heriau'n parhau mewn meysydd a disgyblaethau arbenigol penodol, h.y. gyrwyr peirianeg a sbwriel, lle mae tâl yn parhau i fod yn gystadleuol iawn ym marchnadoedd swyddi y sector preifat a'r sector cyhoeddus. Roedd y Cyngor yn mynd i'r afael â hyn o ran tâl a dulliau eraill o ddenu a chadw, megis cynnig trefniadau gweithio hyblyg lle bynnag y bo modd a sicrhau bod y broses prisio swyddi yn addas i'r diben. Fodd bynnag, yn gyffredinol roedd llwyddiant y Cyngor wrth recriwtio a chadw yn parhau i fod yn yn dda gyda throsiant cymharol isel o ran staff.
- Roedd yr Is-gadeirydd eisiau adeiladu ar natur hawdd ei darllen yr adroddiad ac ar hygyrchedd y broses hunanasesu ei hun i holl breswylwyr y Fro trwy ddefnyddio ystod eang o fformatau a pheidio â dibynnu ar gyfryngau cymdeithasol neu ddigidol na fyddai'n hygyrch nac yn ddarllenadwy i bob preswilydd a chymuned. Ychwanegodd hefyd ei bod yn bwysig i'r Cyngor a'r Aelodau Etholedig ddarparu asesiad gonest ac agored o ddarparu gwasanaethau gan y Cyngor i breswylwyr yng ngoleuni'r pwysau economaidd presennol ac i wrthsefyll y datganiadau mwy "gwenwynig" ac anwir a wneir ar y cyfryngau cymdeithasol ynghylch hyn a gwaith staff y Cyngor. Cytunwyd i gymryd yn ôl yr awgrymiadau ynghylch

No.

fformatau a hygyrchedd i gydweithwyr Perfformiad. Roedd yn bwysig cymryd rhan mewn ffordd yr oedd pobl eisiau ymgysylltu â hi. Ar fater gwybodaeth gamarweiniol ar gyfryngau cymdeithasol, roedd yn bwysig bod y Cyngor yn darparu cymaint o wybodaeth â phosibl am ei wasanaethau i'r cyhoedd er mwyn mynd i'r afael â hyn ac i hysbysu preswylwyr am sut mae'r Cyngor yn gwario ei gyllideb o ran gwasanaethau, megis yn ystod y broses gosod cyllidebau. Byddai hyn yn helpu i reoli disgwyliadau preswylwyr mewn ffordd onest, agored a realistig.

- Amlygodd y Cynghorydd Lloyd-Selby swm anhygoel y gwaith caled a wnaed gan y Cyngor, megis gyda phrydau ysgol am ddim, er gwaethaf heriau sylweddol gyda'r argyfwng costau byw. Felly, roedd yn bwysig tynnu sylw at breswylwyr yn yr adroddiad, fel rhan o'i gyflwyniad, ei fod yn adrodd am bethau y dywedodd y Cyngor y byddai'n eu gwneud, yn ogystal â blaenoriaethu gwasanaethau hanfodol, yn enwedig i'r bobl sydd fwyaf agored i niwed yn y gymdeithas. Fodd bynnag, roedd yn bwysig pwysleisio hefyd nad dyma oedd uchelgais cyfan y Cyngor ond nad oedd ganddo'r adnoddau i wneud mwy ar hyn o bryd. Roedd hefyd yn bwysig annog preswylwyr Bro Morgannwg i gymryd rhan yn y broses hunanasesu a sicrhau bod y Cyngor yn "Gyngor sy'n gwrando" gyda'r pwyslais ar eisiau clywed gan breswylwyr am y materion oedd yn bwysig iddynt. Cytunodd Cyfarwyddwr yr Amgylchedd a Thai â'r pwyntiau a godwyd a byddai'n cyfeirio'r rhain yn ôl at gydweithwyr Perfformiad i'w hystyried.

Ar ôl ystyried y cyfeiriad a'r adroddiad atodol, penderfynwyd y Pwyllgor Craffu

ARGYMHELLWYD – Bod sylwadau canlynol y Pwyllgor Craffu Cartrefi a Chymunedau Diogel yn cael eu trosglwyddo i'r Cabinet:

- Ystyried cynhyrchu fersiwn "bach" o'r adroddiad, er mwyn darparu fersiwn fyrrach ar gyfer Aelodau Etholedig a thrigolion. Byddai hyn yn adeiladu ar ac yn gwella'r agwedd "hawdd ei darllen" o'r ddogfen sydd eisoes yn ei lle.
- Fel rhan o'r cyflwyniad i'r adroddiad, dylai amlinellu'n glir y bydd yn mynd i'r afael â'r meysydd a'r gwasanaethau hynny y dywedodd y Cyngor y byddai'n eu gwneud, yn ogystal â thynnu sylw at angen y Cyngor i flaenoriaethu gwasanaethau hanfodol, yn enwedig y rhai sydd fwyaf agored i niwed yn yr ardal. Bro Morgannwg. Roedd yn bwysig tynnu sylw at gyflawniadau'r Cyngor, yn enwedig o ran y meysydd a'r gwasanaethau hynny yr oedd wedi dweud y byddai'n eu gwneud. Dylid hefyd ystyried cynnwys datganiad am uchelgeisiau a dyheadau'r Cyngor, ond roedd angen cyplysu hyn â chynnwys asesiad realistig, gonest a sobr o'r heriau a'r pwysau presennol yr oedd y Cyngor yn eu hwynebu wrth ddarparu gwasanaethau, megis y effaith a achosir gan yr argyfwng costau byw.
- Roedd yn bwysig annog trigolion Bro Morgannwg i gymryd rhan a chymryd rhan yn y broses hunanasesu, a sicrhau bod y Cyngor yn "Gyngor sy'n gwrando" gyda'r pwyslais ar fod eisiau clywed gan drigolion am y materion a'r gwasanaethau sydd o bwys iddynt. , yn ogystal â lle y teimlent y dylid canolbwyntio adnoddau. Fel rhan o hyn, roedd yn hanfodol i'r Cyngor gyfathrebu â'r cyhoedd am y gwasanaethau yr oedd yn eu darparu a'r hyn y gallai ac na allai ei wneud oherwydd y pwysau economaidd presennol a'r pwysau eraill yr oedd yn ei wynebu. Byddai hyn yn helpu i sicrhau y gallai'r

No.

Cyngor reoli disgwyliadau trigolion ar y gwasanaethau a meysydd cymorth eraill yr oeddent yn disgwyl i'r Cyngor eu darparu.

- Ceisio sicrhau bod yr adroddiad a'r modd o ymgysylltu â'r broses hunanasesu ei hun yn cael eu darparu mewn cymaint o wahanol fformatau â phosibl, a fyddai'n galluogi mwy o hygyrchedd ac ymgysylltu â thrigolion Bro Morgannwg yn y broses hon.

Rheswm dros yr argymhelliad

Er mwyn i'r Cabinet ystyried y sylwadau a godwyd gan y Pwyllgor cyn i Adroddiad Hunanasesu Blynyddol terfynol Bro Morgannwg gael ei ystyried gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, y Cabinet a'i gyflwyno wedi hynny i'w gymeradwyo gan y Cyngor Llawn.

316 ADRODDIAD DIOGELU CORFFORAETHOL BLYNYDDOL: 2022/2023 (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad o gyfarfod y Cabinet ar 7 Medi, 2023 gan y Pennaeth Tai a Gwasanaethau Adeiladu, a'i ddiben oedd i'r Pwyllgor ystyried gwaith a wnaed mewn perthynas â threfniadau corfforaethol ar gyfer diogelu ar draws y Cyngor.

Amlinellodd y Pennaeth Tai a Gwasanaethau Adeiladu yr adroddiad i'r Aelodau, gan gynnwys y rhesymeg a'r rhesymau y tu ôl i ddiogelu corfforaethol o ran y fframwaith statudol ynghyd â'r canllawiau perthnasol a oedd yn golygu bod gan bob aelod o staff ac Aelod Etholedig gyfrifoldebau statudol ynghylch diogelu ac amddiffyn preswylwyr y Fro.

Yn dilyn hynny, rhoddwyd y meysydd allweddol i'w hystyried i'r Pwyllgor a oedd yn cynnwys:

- Y gwaith sy'n ymwneud â gweithredu systemau electronig ar gyfer gwiriadau GDG a'u defnydd mewn perthynas ag ymgeiswyr swyddi a chartrefu teuluoedd o Wcráin, ac mae'n ofynnol bellach i'r holl Aelodau Etholedig gwblhau gwiriad sylfaenol/manwl y GDG. Yn dilyn hynny, roedd yr holl wiriadau Aelodau Etholedig wedi'u cwblhau erbyn diwedd mis Awst 2023.
- Roedd yr holl staff o fewn y Gwasanaethau Tai a Chymdogaeth wedi cael hyfforddiant rheolaidd ynglŷn â diogelu, gyda rhai staff wedi'u hyfforddi'n benodol ar gyfer meysydd megis cymryd rhan ar Fwrdd Diogelu Rhanbarthol Caerdydd a'r Fro a chyfarfodydd amlasiantaeth perthnasol.
- Hefyd, darparu mesurau a chymorth diogelu a oedd yn cynnwys darparu llety dros dro i denantiaid digartref, o ran cymorth cofleidiol yn ogystal â'r gweithgarwch diogelu a gynigir gan y Gwasanaeth Diogelwch Cymunedol ynglŷn â thrais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol, a hynny mewn partneriaeth â Chyngor Caerdydd
- Meysydd eraill y cyfeiriwyd atynt oedd:
 - Nodi unigolion a allai fod mewn perygl posibl o niwed ac mae angen cymorth diogelu arnynt fel rhan o'r prosiect proffilio tenantiaid parhaus

No.

- Y Gwasanaeth Cydlynwyr Asesu ac Atgyfeirio Cam-drin Domestig (CAACD) lle mai her allweddol oedd hyrwyddo trwy'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol yr angen i'r Heddlu atgyfeirio hysbysiadau diogelu'r cyhoedd lle nad oedd y dioddefwr, yn dilyn digwyddiad domestig, wedi rhoi caniatâd i wneud hynny. Byddai hyn yn helpu i sicrhau y gellid cynnig yr ymyrraeth a'r cymorth mwyaf priodol i ddioddefwyr o'r fath. Roedd hwn yn wasanaeth cwbl annibynnol, ond efallai y bydd pobl oedd yn gysylltiedig â hyn yn dal i bryderu y byddai'r Cyngor yn ymwneud yn uniongyrchol ag unrhyw atgyfeiriadau a wnaent.
- Mae'r gwaith o ran gwella diogelwch eiddo ym Mro Morgannwg yn targedu dioddefwyr cam-drin domestig a'r canlyniadau cadarnhaol a ddaeth yn sgîl hynny.
- Yn olaf, cyfeiriwyd at waith y Gwasanaethau Rheoliadol a Rennir (GRhR) o ran diogelu megis ymdrin â 63 o droseddau ar garreg y drws a 72 o achosion sgam yn ystod 2023. Hefyd o bwys oedd y cynllun rhwystro galwadau lle'r oedd nifer o ddyfeisiau o'r fath wedi'u gosod ar gyfer pobl hen a bregus gyda miloedd o alwadau posib wedi'u rhwystro hyd yma ac ataliwyd nifer sylweddol o sgamiau o ganlyniad i'r gweithgaredd hwnnw. Roedd gweithgareddau eraill a gynhaliwyd gan y GRhR wedi cynnwys amddiffyn pobl ifanc, e.e. gyda phrawf prynu gwerthiant alcohol a sigarêts dan oed lle'r oedd tua 22% wedi arwain at werthiant ond gan ymchwilio i'r fath achosion yn a chymryd camau gorfodi.

Yn dilyn cyflwyno'r atgyfeiriad a'r adroddiad atodedig, codwyd nifer o sylwadau a chwestiynau gan y Pwyllgor, gan gynnwys:

- Cododd y Cynghorydd Aviet bryderon am ddiogelwch posibl swyddogion tai oherwydd mwy o ymddygiad gwrthgymdeithasol yn ei ward a oedd wedi arwain at ormod o ofn ar breswylwyr a thenantiaid i ffonio'r Heddlu, ac ynghylch a oedd hyn yn effeithio ar allu swyddogion tai i gyflawni eu rôl neu a oedd angen cymorth pellach arnynt gan yr Heddlu ac ati. Esboniwyd bod y rhain, o ran cwynion a wnaed gan denantiaid, yn cael eu gwneud gan ystyried yr angen am anhysbysrwydd er mwyn sicrhau diogelwch tenantiaid sy'n gwneud adroddiadau o'r fath. Anogwyd y Cynghorydd i hysbysu tenantiaid, os ydynt yn dymuno gwneud cwyn, y dylent ffonio 101 os nad oedd yn argyfwng, neu yn achos argyfwng neu drosedd i gysylltu â 999 am ymateb uniongyrchol gan yr Heddlu. Byddai'r Tîm Diogelwch Cymunedol yn ei dro yn dadansoddi digwyddiadau dyddiol ynglŷn ag ymddygiad gwrthgymdeithasol a throseddau eraill a byddent yn edrych ar faterion mewn ardaloedd lle roedd angen sylw arnynt. Soniwyd hefyd bod pwysau cost wedi'u cyflwyno er mwyn cael adnoddau a staff ychwanegol o fewn y tîm tai perthnasol i adolygu a chydlynu mesurau yn erbyn gweithgarwch ymddygiad gwrthgymdeithasol cynyddol o fewn rhai ardaloedd yn y Fro. Gallai tenantiaid y cyngor hefyd gyfeirio pryderon a chwynion o'r fath yn uniongyrchol at staff Tai a fyddai'n cael eu trin ar y cyd â'r Tîm Diogelwch Cymunedol. Roedd staff wedi'u hyfforddi'n llawn ac roedd protocolau ar waith o ran trin ymddygiad gwrthgymdeithasol. Anogwyd y Cynghorydd hefyd i hysbysu'r tîm Tai mewn perthynas â'r achosion penodol yr oedd

No.

wedi cyfeirio atynt yn y cyfarfod. O ran ymholiad dilynol y Cynghorydd ynghylch rhoi gwybod am gamera cylch cyfyng segur yn ardal ei ward i Fro Ddiogelach, eglurwyd y byddai hyn yn cael ei ystyried ac y byddai diweddariad yn cael ei roi i'r Cynghorydd yn y man.

- O ran sylwadau'r Cynghorydd Hanks am y gwaith caled a wnaed gan y tîm Tai wrth fynd i'r afael â'r materion digartrefedd parhaus er gwaethaf heriau a phwysau ar adnoddau, eglurwyd ei bod yn gyfnod eithriadol o brysur i'r gwasanaeth gyda nifer o bwysau croes gan gynnwys yr argyfwng costau byw a newidiadau mewn deddfwriaeth.
- Gofynnodd y Cynghorydd Lloyd-Selby am y cynllun rhwystro galwadau y gallai pobl oedrannus a bregus gael mynediad iddo trwy'r GRhR, sut roedd hyn yn cael ei gyfleu i breswylwyr ac a oedd unrhyw beth y gallai Cynghorwyr ei wneud yn eu hardaloedd lleol i godi ymwybyddiaeth o'r fath gymorth gyda phreswylwyr oedrannus a bregus. Eglurwyd, er bod strategaeth gyfathrebu ar waith, mai dim ond nifer cyfyngedig o atalyddion galwadau oedd ar gael, gyda cheisiadau o'r fath yn gorfod cael eu hasesu gan swyddogion y GRhR er mwyn gwneud penderfyniad a fyddai'r datrysiad hwn yn addas ai peidio i'r preswilydd dan sylw. Roedd hyn oherwydd bod y galw yn llawer mwy na'r cyflenwad. Fodd bynnag, gofynnwyd i'r Pwyllgor nodi bod nifer o gwmnïau ffôn yn gweithredu gwasanaethau gwahardd galwadau y gellid eu rhoi ar waith ar gyfer ffonau a byddent yn cysylltu â Phennaeth y GRhR er mwyn gwneud y Cynghorydd a'r Pwyllgor ehangach yn ymwybodol o'r broses i breswylwyr wneud cais am y mesurau hyn, yn ogystal â chodi ymwybyddiaeth ehangach o waith y GRhR o ran sgamiau a thwyll carreg drws. Cydnabuwyd ei bod yn bosibl i bobl hyn nad yw mynediad i gyfryngau cymdeithasol yn briodol, ond bod gan y GRhR fesurau ar waith i godi ymwybyddiaeth y tu allan i'r cyfryngau cymdeithasol, gyda rhagor o wybodaeth i'w darparu.
- Cyfeiriodd y Cynghorydd Perkes at y prosiect CAACD a gofynnodd a fu unrhyw gynnydd pellach gyda'r Heddlu o ran atgyfeirio Hysbysiadau Diogelu'r Cyhoedd (HDCau) nad oedd ganddynt ganiatâd y dioddefwyr dan sylw. Eglurwyd bod y Cyngor yn dal i fod mewn trafodaethau â'r Heddlu am hyn i bwysleisio'r angen i newid eu protocol presennol a rhoi atgyfeiriadau gyda chaniatâd a heb ganiatâd. Ar hyn o bryd roedd hyn yn golygu nad oedd risgiau lefel is ar achosion o gam-drin domestig ac ati yn cael eu rhannu â'r prosiect CAACD a allai arwain dros gyfnod o amser at eu gwaethygu ac ni fyddai'r Cyngor nac asiantaethau cysylltiedig yn cael gwybod nes bod y rhain wedi dod yn achosion risg uchel. Roedd hyn yn gyfle a gollwyd wrth ddelio â'r materion hyn o'r dechrau, a thrwy hynny atal y cynnydd a'r niwed a wnaed i'r dioddefwr neu'r goroeswr. Roedd yr Heddlu wedi ymateb trwy ddweud y byddent yn adolygu eu protocolau presennol ac y byddent yn rhoi'r diweddaraf i'r Cyngor maes o law am y cynnydd a'r adolygiad hwn. Hefyd, roedd yn bwysig bod dioddefwyr a goroeswyr yn ymwybodol o'r cyfleoedd a'r llwybrau eraill y gallent gyfeirio atynt am gymorth os nad oedd yn briodol gwneud hynny ar yr adeg pan ddaeth yr Heddlu i'w digwyddiad.

Ar ôl ystyried y cyfeiriad a'r adroddiad atodol, penderfynwyd y Pwyllgor Craffu

ARGYMHELLWYD – Nodi cyfeirnod y Cabinet a'r adroddiad atodol.

Rheswm dros yr argymhelliad

Gan ystyried cynnwys cyfeirnod ac adroddiad y Cabinet.

317 MONITRO REFENIW CHWARTER 1 2023/24 (CAT) –

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Rheolwr Gweithredol Cyfrifeg, a'i ddiben oedd rhoi gwybod i'r Pwyllgor am sefyllfa Monitro Refeniw Chwarter 1 ar gyfer 2023/24. Fel rhan o hyn, cyflwynodd y swyddog rai sleidiau i'r Pwyllgor er mwyn tynnu sylw at y meysydd hynny sydd fwyaf perthnasol i'w gylch gwaith. Roedd meysydd allweddol o ddiddordeb i'r Pwyllgor yn cynnwys:

- Cais am drosglwyddiad o £20k ynglŷn â chyllidebau cymorth canolog a ddyrannwyd ar gam i Dai Preifat yn hytrach nag Adfywio. Trosglwyddiad o £60k oedd yn cwmpasu trosglwyddiad Polisi ar gyfer y cyllid Gorfodi Eiddo Gwag newydd.
- Roedd nifer o bwysau allweddol yn wynebu Cyfarwyddiaethau a oedd yn rhan o gylch gwaith y Pwyllgor gan gynnwys –
 - Yr Amgylchedd a Thai: Ymchwiliadau Lles Anifeiliaid o fewn y GRhR a oedd yn gysylltiedig â bridio cŵn anghyfreithlon. Hefyd pwysau ynghylch costau llety i ddiwallu anghenion digartrefedd yn ogystal â'r costau hynny ar gyfer darparu cymorth i deuluoedd Wcreinaidd sy'n symud i safle Ysgol Eagleswell.
 - O ran y Gyfarwyddiaeth Lleoedd a phwysau o ran Tai Preifat a Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl, roedd incwm y ffioedd ar hyn o bryd y tu ôl i'r proffil a rhagwelir na fydd yn gallu cyrraedd y targed erbyn diwedd y flwyddyn. Roedd hyn oherwydd y diffyg contractwyr oedd ar gael i wneud y gwaith perthnasol.
 - O ran sefyllfa alldro refeniw rhagamcanol roedd barn gymysg, gyda'r Gwasanaeth Troseddau leuencid a'r Gwasanaethau Rheoleiddio yn dangos bod yr elw a'r costau'n gyfartal, heb unrhyw ddefnydd cynlluniedig o gronfeydd wrth gefn ar hyn o bryd, ond roedd y rhagfynegiad ar gyfer Tai a ariennir gan y Cyngor and Thai Preifat yn dangos amrywiannau niweidiol ac y bydd angen tynnu arian o gronfeydd wrth gefn i dalu am gostau ac ati.
- Tynnwyd sylw at y targedau arbedion o fewn cylch gwaith y Pwyllgor ar gyfer 2023/24, a oedd yn cynnwys nifer o wasanaethau tai'r Gronfa Gyffredinol yn ogystal â'r rhai ar gyfer Gwasanaethau Rheoleiddio a Thai Preifat. O'r meysydd hynny, dim ond arbedion a ragfynegir ar gyfer Tai Preifat mewn perthynas â darpariaeth Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl a fyddai heb eu cyflawni eleni oherwydd incwm am fwy o ddarpariaeth GCA o ganlyniad i ddileu profion modd.

Ar ôl ystyried yr adroddiad, penderfynwyd y Pwyllgor Craffu

ARGYMHELLWYD -

(1) Nodi'r sefyllfa o ran Cyllideb Refeniw 2023/24 yr Awdurdod.

No.

(2) Nodi'r trosglwyddiadau arian a gynhwyswyd fel rhan o'r adroddiad fel y nodir yn Nhabl 1.

Rheswm dros yr argymhellion

(1&2) Ystyried cynnwys yr adroddiad a thrafodaethau yn y cyfarfod.

318 MONITRO CYFALAF AR GYFER Y CYFNOD 1 EBRILL I 30 MEHEFIN 2023 (CAT) –

Roedd yr adroddiad a gyflwynwyd gan y Rheolwr Cymorth Cyllid yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am gynnydd y Rhaglen Gyfalaf ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill a 30 Medi 2023, i'w ystyried gan y Pwyllgor. Dangoswyd manylion fesul cynllun yn Atodiad 1. Roedd Atodiad 2 yn rhoi crynodeb o sefyllfa'r Rhaglen Gyfalaf fesul Cyfarwyddiaeth o gymeradwyaeth yng nghyfarfod y Cyngor ar 6 Mawrth 2023 i 30 Mehefin 2023, gan gynnwys unrhyw newidiadau y gofynnwyd amdanynt o fewn yr adroddiad. Roedd yr adroddiad hefyd yn nodi unrhyw newidiadau y gofynnwyd amdanynt i Raglen Gyfalaf 2023/24 ac i'r rhaglen yn y dyfodol.

Roedd yr adroddiad yn nodi'r Rhaglen gymeradwy gyfredol o £125.813m, sef Rhaglen gymeradwy'r Cyngor o £103.968m ynghyd â llithriad o £8.733m o 2022/23 ac ychwanegiadau o £13.112m.

Roedd yn bwysig nodi bod llawer o feysydd yn parhau i brofi costau cynyddol ynglŷn â gweithredu cynlluniau. Roedd tendrau'n cael eu derbyn dros y cyllidebau presennol a ddyrannwyd ac roedd swyddogion yn adrodd am y gofyniad i ailtrafod tendrau a gyflwynwyd.

Byddai cynlluniau'n cael eu monitro'n agos dros y misoedd nesaf a rhagwelwyd y byddai gofyn am geisiadau llithriad mewn adroddiadau yn y dyfodol, yn ogystal ag amrywiannau.

Fel rhan o'r cyflwyniad, darparodd y swyddog nifer o sleidiau i'r Pwyllgor yn amlinellu meysydd allweddol o fewn ei gylch gwaith, gan gynnwys:

- Grant Gwella Diogelwch – Roedd dyfarniad o gyllid wedi bod yn llwyddiannus ac roedd cyllid o £44k wedi'i sicrhau gan Lywodraeth Cymru ar gyfer gosod teledu cylch cyfyng, camerâu a pheccynnau canfod tresmaswyr.
- Cam 2 Atgyweiriadau Allanol Cartref Porthceri a Cham 2 Atgyweiriadau Allanol Rhif 91 Salisbury Road (GTI). Gan fod y gwaith o dan y ddau gynllun hyn yn adlewyrchu'r gwaith sy'n cael ei wneud o dan Gynllun Cartref Preswyl Porthceri – Atgyweiriadau Draenio a Thanategu'r Adeilad, gofynnwyd iddynt uno'r 3 chyllideb hyn i ddarparu un gyllideb newydd o £256k a'i henwi'n 'Gynllun Cartref Preswyl Porthceri – Atgyweiriadau Draenio a Thanategu'r Adeilad'.

No.

- Cymeradwywyd Awdurdod Dirprwyedig i ddyrannu cyllideb Gyfalaf 2023/24 o £45.019m. Roedd Tabl 5 ym mharagraff 2.26 yr adroddiad yn adlewyrchu'r newidiadau cymeradwy hyn ynghyd â'r llithriad cymeradwy. Adlewyrchwyd cyfanswm y gyllideb o £53.711m yn y golofn derfynol.

Yn dilyn cyflwyno'r adroddiad, cafwyd y cwestiynau a'r sylwadau canlynol gan y Pwyllgor:

- O ran ymholiad y Cynghorydd Lloyd-Selby ynghylch y cynllun Gwella Diogelwch, eglurwyd gan y Pennaeth Tai a Gwasanaethau Adeiladu bod hyn yn cynnwys darparu cyllid gan Raglen Cefnogi Pobl y Cyngor i ddiodefwyr cam-drin domestig neu drais er mwyn iddynt gael camerâu cylch cyfyng a mesurau eraill yn eu cartrefi er mwyn gwneud iddynt deimlo'n fwy diogel. Roedd hyn er mwyn galluogi'r diodefwyr hynny a goroeswyr cam-drin domestig a oedd am aros yn eu cartrefi i wneud hynny'n ddiogel yn hytrach na symud i loches neu i eiddo arall yn yr ardal leol. Roedd hyn wedi arwain at gyfradd boddhad o 100% ymhlith y rhai sydd wedi derbyn y mesurau hyn. Rhoddwyd gwybod i'r Pwyllgor hefyd fod asesiad risg wedi'i gynnal ar y dechrau er mwyn sicrhau bod y gwaith yn briodol ac yn lliniaru'r risgiau a nodwyd. Lle nad oedd hyn yn addas, gellid rhoi mesurau eraill ar waith. O ran yr ymholiad dilynol ynglŷn â'r cyllid ar gyfer y grant hwn, eglurwyd mai grant untro oedd hwn a ariannwyd gan y Cyngor trwy ei Raglen Cefnogi Pobl, a oedd ei hun yn derbyn cyllid gan Lywodraeth Cymru.
- Cododd y Cynghorydd Haines y mater ynghylch y defnydd sylweddol o Bwerau Brys a grybwyllir yn Atodiad 1 yr adroddiad a cheisiodd eglurder ynghylch y rhesymau dros eu defnyddio. Esboniwyd bod y Pwerau Brys yn cael eu defnyddio mewn achosion lle roedd angen bwrw ymlaen â phrosiectau cyfalaf ond nad oedd y Cabinet yn eistedd ar y pryd i wneud penderfyniad er mwyn bwrw ymlaen â hyn ac felly trwy ddefnyddio'r Pwerau Brys, cymeradwywyd y dilyniant hwn gan y Prif Weithredwr ar y cyd â'r Arweinydd a'r uwch swyddogion. Felly, roedd hon yn ffordd gyflym o gymeradwyo prosiect i'w gynnwys yn y Rhaglen Gyfalaf er mwyn i swyddogion allu parhau i ymgymryd â gwaith hanfodol gydag ef. Cyflwynodd y Pennaeth Tai a Gwasanaethau Adeiladau yr enghraifft lle, oherwydd costau cynyddol, nad oedd adeilad y Cyngor a contractwyr eraill bellach yn barod i gael eu gosod mewn contract am fwy na 28 diwrnod. Oherwydd hyn, byddai angen defnyddio Pwerau Brys oherwydd heb eu defnyddio byddai'n rhaid i'r Cyngor aildendro gan fod y costau yn aml y tu allan i fframwaith rheoleiddiol ariannol y Cyngor a fyddai'n caniatáu i swyddogion gymeradwyo eu hunain. Roedd y cynnydd yn y defnydd o Bwerau Brys wedi bod o ganlyniad i'r fath bwysau ar y contractau sefydlog.

Ar ôl ystyried yr adroddiad, penderfynwyd y Pwyllgor Craffu

ARGYMHELLWYD -

(1) Nodi'r cynnydd a wnaed ar gyflawni Rhaglen Gyfalaf 2023/24 o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor fel y'i hatodwyd yn Atodiad 1 i'r adroddiad.

No.

(2) Nodi'r defnydd o Awdurdod Dirprwyedig o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor, fel y nodir ym mharagraff 2.4 o'r adroddiad.

(3) Nodi'r defnydd o Bwerau Argyfwng o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor, fel y manylir arno yn Atodiad 1 i'r adroddiad.

(4) Y dylid nodi'r newidiadau i Raglen Gyfalaf 2023/24 a'r blynyddoedd i ddod o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor, fel y nodir ym mharagraff 2.3 o'r adroddiad.

Rheswm dros yr argymhellion

(1-4) Ystyried cynnwys yr adroddiad a thrafodaethau yn y cyfarfod.

319 ADRODDIAD MONITRO CYNLLUN CYFLAWNI BLYNYDDOL: PERFFORMIAD CHWARTER 1 2023/24 (CAT) –

Amlinellodd yr adroddiad am berfformiad, a gyflwynwyd gan Bennaeth yr Amgylchedd a Thai, gynydd y Cyngor yn Chwarter 1 (Ch1) (1 Ebrill i 30 Mehefin 2023) tuag at gyflawni ei ymrwymadau yn y Cynllun Cyflawni Blynyddol (2023/24) fel sy'n cyd-fynd ag Amcanion Lles ei Gynllun Corfforaethol. Roedd yr adroddiad yn gofyn i Aelodau Etholedig ystyried canlyniadau perfformiad Ch1 a'r camau adferol arfaethedig i fynd i'r afael â meysydd tanberfformio a nodwyd.

Priodolwyd statws perfformiad Gwyrdd i 3 Amcan Lles y Cynllun Corfforaethol yn Ch1 i adlewyrchu'r cynnydd da a wnaed hyd hynny o ran cyflawni ymrwymadau Cynllun Cyflawni Blynyddol y Cyngor ar gyfer 2023/24. Priodolwyd statws perfformiad Oren i un Amcan Lles Corfforaethol (Amcan Lles 3) yn Ch1. Mewn perthynas â'r gweithgareddau cynlluniedig o fewn cylch gwaith y Pwyllgor Craffu Cartrefi a Chymunedau Diogel, priodolwyd statws perfformiad Gwyrdd i 91% (66 o 73), priodolwyd statws perfformiad Oren i 1% (1) a phriodolwyd statws Coch i'r 8% (6) oedd yn weddill. O'r 14 mesur a adroddwyd, priodolwyd statws perfformiad Gwyrdd i 64% (9), priodolwyd statws Oren i 7% (1) a phriodolwyd statws Coch i 29% (4).

Amlinellodd Cyfarwyddwr yr Amgylchedd a Thai y meysydd cyflawniad a oedd o fewn cylch gwaith y Pwyllgor, gan gynnwys:

- Prosesu pob achos o ymddygiad gwrthgymdeithasol;
- Datblygu Cylchlythyr Tenantiaid y Fro, gan gynnwys amrywiaeth o newyddion ac adran adborth "Dywedoch Chi";
- Roedd cymalau mewn contractau adeiladu newydd yn parhau i greu cyfleoedd i brentisiaid a gwirfoddolwyr ennill profiad ar y safle a phrofiad o'r grefft;
- Y bodlonrwydd cyffredinol yn arolwg diweddaraf STAR (Arolwg Bodlonrwydd Tenantiaid) oedd 76%, sef canlyniad sylweddol a chadarnhaol. Byddai'r arolwg yn cael ei ddadansoddi a byddai gweithgorau staff yn bwrw ymlaen ag unrhyw faterion a nodwyd;

No.

- Cafwyd gostyngiad sylweddol yn lefel y carbon deuocsid (CO₂) a gynhrychwyd o eiddo rhent preifat oherwydd gwelliannau uniongyrchol gan GRhR.

Roedd meysydd i'w gwella a datblygu a meysydd sy'n destun pryder yn cynnwys:

- Roedd y Cyngor wedi gohirio cam 2 y gwaith i weithredu Datrysiaid Meddalwedd Tai Northgate newydd a chyflwyno'r Strategaeth Trawsnewid Digidol ar gyfer Tai a Gwasanaethau Adeiladu tan fis Medi 2023 er mwyn osgoi gorgyffwrdd â Cham 1 a sicrhau bod digon o adnoddau staff mewnol ar gael i gefnogi'r prosiect.
- Cyfeiriwyd at y Strategaeth Hamdden, a fyddai'n cael ei diweddarau fel rhan o ddull a model rhanbarthol ehangach.
- Roedd nifer o heriau hefyd wedi'u nodi fel pwysau ar y gyllideb refeniw pan oedd galwadau gwasanaethau'n parhau i gynyddu. Byddai'r Cyngor yn edrych i weithio'n fwy effeithiol gyda'r sector gwirfoddol i geisio sicrhau bod gwasanaethau'n cael eu cynnal i'r cyhoedd.
- Roedd meysydd eraill sy'n peri pryder yn ymwneud â chwmp adeiladwyr JEHU yn un o ddatblygiadau tai mawr y Cyngor; prinder mewn llety tai a thai dros dro yn ogystal â diffyg cyllid ar gyfer seilwaith adeiladu, atgyweirio ac adnewyddu; prinder mewn tir ar gyfer datblygu tai, ynghyd â phwysau cynyddol ar dai a digartrefedd. Fel rhan o hyn, roedd yn bwysig i'r Cyngor sicrhau bod disgwyliaid'r cyhoedd yn cael eu rheoli wrth weithio gyda gwasanaethau ar gyfer y gymuned a darparu gwasanaethau, gyda'r angen i dynnu sylw at y cyllid is a llai o adnoddau sydd ar gael i'r Cyngor i helpu i weithredu'r rhain.

Cyfeiriodd Cyfarwyddwr yr Amgylchedd a Thai at Atodiad B a'r eithriadau perfformiad. Roedd y rhain yn tynnu sylw at statws presennol y camau gweithredu perfformiad Coch a nodwyd ac yn dangos y ffordd ymlaen. Ar gyfer y Pwyllgor hwn, roedd yr eithriadau'n cynnwys nifer o feysydd a chamau gweithredu cynllun gwasanaeth yn ogystal â dangosyddion perfformiad a oedd hefyd yn cynnwys sylwadau ar sut i ymdrin â'r meysydd hyn. Roedd y meysydd hyn yn cynnwys eiddo gwag, gwasanaethau ailbroffilio, tai fforddiadwy, addasu gwasanaethau/Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl, a'r mater parhaus o ran Marcroes/Trem y Môr.

Yn dilyn cyflwyno'r adroddiad, holodd yr Is-gadeirydd ynghylch eiddo gwag, yn enwedig ynglŷn â'r materion a oedd yn rhwystro ymdrechion i ddatrys y rhain ac yn gwneud gwaith ar eiddo gwag o'r fath. Eglurwyd bod nifer o ffactorau ynghlwm â'r mater hwn gan gynnwys yr amser sydd ei angen i wneud gwaith helaeth ar eiddo penodol oherwydd problemau lleithder neu adeileddol. Roedd rhai adeiladau hefyd angen asesiadau therapi galwedigaethol a gwaith addasu arnynt cyn y gallai tenant newydd symud i mewn. I grynhoi, roedd hyn yn golygu y gallai nifer bach o eiddo'n profi cyfnodau hirach o fod yn wag.

Gyda chaniatâd i siarad, cyfeiriodd yr Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles at yr eithriad perfformiad ynghylch trefniadau carthffosiaeth amgen ar gyfer preswylwyr Trem y Môr, Marcroes a Croft John, Pen-marc. Eglurodd fod hwn yn

No.

fater parhaus a oedd wedi bod yn broblem ers peth amser, gan ymestyn yn ôl i'r 1980au.

Ar ôl ystyried yr adroddiad, penderfynwyd y Pwyllgor Craffu

ARGYMHELLWYD -

(1) Nodi canlyniadau perfformiad Chwarter 1 a'r cynnydd tuag at gyflawni ymrwymadau Cynllun Cyflawni Blyneddol 2023/24 sy'n cyd-fynd ag Amcanion Llesiant Cynllun Corfforaethol y Cyngor o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor.

(2) Y dylid nodi'r camau adferol sydd i'w cymryd i fynd i'r afael â meysydd o danberfformio ac i fynd i'r afael â'r heriau allweddol a nodwyd o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor.

Rheswm dros yr argymhellion

(1&2) Ystyried cynnwys yr adroddiad a thrafodaethau yn y cyfarfod.